
ห้องสมุดพร้อมปัญญา
เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
ห้องสมุดพร้อมปัญญา
เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
๕ เมษายน ๒๕๕๖

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ ประวัติเรือนจำ	
ประวัติความเป็นมาเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	๑
ทำเนียบผู้บัญชาการเรือนจำ	๓
ส่วนที่ ๒ ขุมทรัพย์ทางปัญญาในเรือนจำ	
ประวัติและพัฒนาการ	๕
คณะกรรมการบริหารห้องสมุด	๘
ผู้บริหารและบุคลากรห้องสมุด	๙
ระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือ	๑๐
การให้บริการห้องสมุด	๑๘
สถิติข้อมูลผู้เข้าใช้บริการห้องสมุด	๒๑
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	๒๒
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรผู้ช่วยบรรณารักษ์	๒๔
การให้บริการห้องสมุดสาขาแดนหญิง-ห้องสมุดเคลื่อนที่	๒๗
หนังสือที่มีการยืมมากที่สุดและหนังสือแนะนำ	๒๘
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาสารคามเข้าเยี่ยมชม	๒๙
ส่วนที่ ๓ ศูนย์การเรียนนำร่องการศึกษา	
ด้านการจัดการศึกษา	๓๐
ข้อมูลเบื้องต้น “ศูนย์การเรียนตักสิลา”	๓๑
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กศน.	๓๓
การจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษา	๓๗
การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	๓๙
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๔๐
ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	๔๒
โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี	๔๖
การฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง	๔๗
ด้านการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง	๕๔
ส่วนที่ ๔ เรือนจำบริการสังคม	
เรือนจำแหล่งเรียนรู้ชุมชน	๕๗

ส่วนที่ ๑

ประวัติเรือนจำ

ประวัติเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

เดิมเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๙ ตั้งอยู่เลขที่ ๗๓๙ ถนนนพมาศดำรัส ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ตรงข้ามกับศาลจังหวัดมหาสารคาม (ปัจจุบันเป็นสถานที่ตั้งสวนสุขภาพ) มีพื้นที่ภายใน ๑๑ ไร่ ๒ งาน ตึกอาคารที่ทำการ เรือนนอนชาย–หญิง โรงเลี้ยงอาหาร และประตูเรือนจำสร้างด้วยไม้ กำแพงเรือนจำเป็นสังกะสี มีป้อมยามภายนอกทั้งสี่ด้านสภาพเก่าแก่ชำรุดทรุดโทรม ตั้งอยู่ในเขตชุมชนไม่เหมาะสมสำหรับจะใช้เป็นสถานที่ควบคุมแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดีภายหลังเมื่อพ้นโทษ

ที่ตั้งปัจจุบัน

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดมหาสารคาม เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑๔ ถนนแจ้งสนิท (สายมหาสารคาม-ร้อยเอ็ด) ตำบลแวงน่าง อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เริ่มเปิดดำเนินการ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๐ ขนาดพื้นที่ ๕๓ ไร่ ๑ งาน แบ่งเป็นเนื้อที่ภายในเรือนจำ จำนวน ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๒๙ ตารางวาและบริเวณพื้นที่ภายนอกเรือนจำ จำนวน ๔๑ ไร่ ๒ งาน ๗๒ ตารางวา

อำนาจและหน้าที่

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ตั้งขึ้นตามเขตอำนาจศาลจังหวัดมหาสารคาม มีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๒๐ ปี โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

๑. ควบคุมผู้ต้องขังซึ่งเป็นคนฝาก ผู้ต้องขังระหว่างคดีในเขตอำนาจศาลที่เรือนจำตั้งอยู่และนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษซึ่งอยู่ในอำนาจการควบคุมตามที่กำหนด

๒. ดำเนินการทางทัณฑปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง

๓. จัดการศึกษา อบรมพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมและฝึกวิชาชีพแก่ผู้ต้องขัง

๔. ดำเนินการเกี่ยวกับการทำงานและการใช้แรงงานผู้ต้องขัง

๕. จัดสวัสดิการ ให้การสงเคราะห์ และพัฒนาสุขภาพอนามัยแก่ผู้ต้องขัง รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการสุขาภิบาล

๖. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ระบบความมั่นคง

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีกำแพงคอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๖ เมตร ภายในแบ่งออกเป็น ๗ แดน แต่ละแดนมีรั้วลวดหนามล้อมรอบบริเวณแนวสันกำแพง ติดตั้งระบบไฟฟ้าแรงสูงและมีขดลวดหนาม ความมั่นคงระดับปานกลาง

ความจุมาตรฐาน

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ความจุปกติ **๑,๑๔๐ คน**แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย **๙๐๖ คน** ผู้ต้องขังหญิง **๒๓๔ คน** ปัจจุบันมียอดผู้ต้องขังชาย จำนวน **๑,๒๑๐ คน** ผู้ต้องขังหญิง จำนวน **๒๑๑ คน** รวม **๑,๔๒๑ คน**

ข้อมูล ณ วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖

ทำเนียบผู้บัญชาการเรือนจำ(ตำแหน่งพัศดี) ก่อตั้งเรือนจำครั้งแรก

ลำดับที่	ปี พ.ศ.	รายนาม
๑	๒๔๗๕ - ๒๔๗๖	พระอรรถเปศลสรวดี (เจริญ ทรัพย์สาร)
๒	๒๔๗๖ - ๒๔๘๒	หลวงอังคณานุรักษ์ (รอ.สมถวิล เทพรคำ)
๓	๒๔๘๒ - ๒๔๘๔	หลวงประสิทธิ์บุรีรักษ์ (ประสิทธิ์ สุปิยังตุ)
๔	๒๔๘๔ - ๒๔๘๖	หลวงบริหารชนบท (ส่าน สีหไตร)
๕	๒๔๘๖ - ๒๔๘๙	ขุนไมตรีประชารักษ์ (ไมตรี ไมตรีประชารักษ์)
๖	๒๔๘๙ - ๒๔๙๐	ขุนจรรยาวิเศษ (เที่ยง บุญยนิตย์)
๗	๒๔๙๐ - ๒๔๙๓	ขุนพิศาลาฤษดิ์กรรม (ทองใบ น้อยอรุณ)
๘	๒๔๙๓ - ๒๔๙๕	นายเชื่อม ศิริสนธิ
๙	๒๔๙๕ - ๒๕๐๐	หลวงอนุมัติราชกิจ (อั้น อนุมัติราชกิจ)
๑๐	๒๕๐๐ - ๒๕๐๑	ขุนจรรยาวิเศษ (เที่ยง บุญยนิตย์)
๑๑	๒๕๐๑ - ๒๕๐๖	นายนวน มีชำนาญ
๑๒	๒๕๐๖ - ๒๕๑๐	นายรง ทัศนาญชลี
๑๓	๒๕๑๐ - ๒๕๑๓	นายเวียง สาครสินธุ์
๑๔	๒๕๑๓ - ๒๕๑๔	นายพล จุฑางกูร
๑๕	๒๕๑๔ - ๒๕๑๗	นายสุจินต์ กิตยารักษ์
๑๖	๒๕๑๗ - ๒๕๑๙	นายชำนาญ พจนา
๑๗	๒๕๑๙ - ๒๕๒๒	นายวุฒินันท์ พงศ์อารยะ

ภูมิทัศน์บริเวณหน้าที่ทำการเรือนจำ

ทำเนียบผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	ระหว่างปี พ.ศ.	ถึงปี พ.ศ.
๑	นายประสิทธิ์ บัณฑิตพุฒ	๑ เม.ย. ๒๕๒๐	๓๐ มี.ค. ๒๕๒๒
๒	นายกาญจน์ กลางประพันธ์	๑ เม.ย. ๒๕๒๒	๑๖ พ.ค. ๒๕๒๖
๓	นายอนุ ไทยจรรยา	๑๗ พ.ค. ๒๕๒๖	๔ ต.ค. ๒๕๓๐
๔	นายอุดม ขำสว่าง	๕ ต.ค. ๒๕๓๐	๓๐ เม.ย. ๒๕๓๕
๕	นายประสิทธิ์ ภักดีศรี	๑ ธ.ค. ๒๕๓๕	๒๘ ธ.ค. ๒๕๔๐
๖	นายวีระพันธ์ เนืองอนันต์	๒๙ ธ.ค. ๒๕๔๐	๓๐ ก.ย. ๒๕๔๔
๗	นายอัมเรศ ชีวังกูร	๑ ต.ค. ๒๕๔๔	๑๔ พ.ย. ๒๕๔๖
๘	นายสมนึก สุขแสงธรรม	๑๕ พ.ย. ๒๕๔๖	๓๐ ต.ค. ๒๕๔๘
๙	นายกฤษณ์ วงษ์เวช	๓๑ ต.ค. ๒๕๔๘	๕ ม.ค. ๒๕๕๔
๑๐	นางสาวรัศมี กิตติมนัส	๑๘ มี.ค. ๒๕๕๔	ปัจจุบัน

โครงสร้างการบริหารงาน

นางสาวรัศมี กิตติมนัส
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

นายทรงกต พิลาชัย
หัวหน้าฝ่ายฝึกวิชาชีพ

นายชมศิลป์ ศรีสันต์
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

นายไวจิต ฤทธิโย
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาฯ

นายสมบัติ จันชัยชิต
หัวหน้าฝ่ายควบคุมฯ

นายถวิล ศรีพลมาตย์
หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ

ส่วนที่ ๒

ขุมทรัพย์ทางปัญญาในเรือนจำ

ประวัติและพัฒนาการ
“ห้องสมุดพร้อมปัญญา”

ห้องสมุดเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม *เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว ในพื้นที่กว้าง ๖ เมตร ยาว ๘ เมตร แยกออกเป็นสัดส่วนจากห้องเรียน อยู่ภายในอาคารเรียนศูนย์การเรียนตักสิลา ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ*

ในปี พ.ศ.๒๕๕๐ กรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดมาตรฐานห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถาน เพื่อให้สามารถตอบสนองเจตนารมณ์การเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีรูปแบบแนวทางการบริหารจัดการที่ชัดเจน เป็นมาตรฐานไปในทิศทางเดียวกันกับห้องสมุดสากล บนพื้นฐานความสอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ผู้รับบริการ และภารกิจ ทิศทางการพัฒนาองค์การราชทัณฑ์สู่การเป็นองค์กรชั้นนำด้านการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมถึงตอบสนองแนวนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เข้าถึงโอกาสการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมและต่อเนื่องตลอดชีวิต

ปัจจุบัน เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ทำการปรับปรุงห้องสมุดเรือนจำขึ้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี โดยได้ประสานความร่วมมือกับสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในด้านการบริหารจัดการทั่วไป การคัดเลือกหนังสือ การจัดหมวดหมู่หนังสือ การลงทะเบียน ตลอดจนการให้บริการโดยใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ หนังสือภายในห้องสมุด เรือนจำได้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน ๒๙๙,๙๗๖ บาท เพื่อการจัดซื้อหนังสือบำรุงห้องสมุด และอีกส่วนหนึ่งได้รับบริจาคจากบริษัท ห้างร้าน พ่อค้าประชาชนและหน่วยงานราชการต่างๆ อาทิ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นต้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับผู้ต้องขัง

๒. เพื่อให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามภารกิจของกรมราชทัณฑ์ทั้งในด้านการควบคุมและแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง

๓. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาผู้ต้องขังให้เป็นพลเมืองดีของสังคม

๔. เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน เสริมทักษะการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้รวมทั้งนันทนาการแก่ผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่

วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์กลางแห่งการแสวงหาความรู้และสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง และนันทนาการสำหรับผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ในเรือนจำ”

พันธกิจ

“เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมราชทัณฑ์ ด้านการควบคุมและการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีสู่สังคม โดยมีบทบาทสำคัญในการจัดบริการรองรับการจัดการศึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต ทักษะอาชีพ ทักษะการแสวงหา การเข้าถึง และการใช้สารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเอง”

คณะกรรมการบริหารห้องสมุด

นายนพวัชร สิงห์ศักดา

ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม

ประธานกรรมการ

นางสาวรัศมี กิตติมนัส

ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

รองประธานกรรมการ

ดร.สุธิทอง ศรีสะอาด

ผอ.สำนักวิทยบริการ มมส.

รองประธานกรรมการ

ดร.วิทยา เจริญศิริ

คณบดีวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มรม.

รองประธานกรรมการ

นางสาวพนารัถน์ มาศฉมาดล

ผู้ช่วยคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มมส.

กรรมการ

นายสมใจ เชาว์พานิช

ผอ.วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม

กรรมการ

ว่าที่ พันตรีวาทิต พิมพะนิตย์

ผอ.วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม

กรรมการ

ดร.ประเสริฐ กำธรเจริญ

ผอ.วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม

กรรมการ

นายดุสิต สะถวก

ผอ.วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

กรรมการ

นางสาวนพกนก บุรุษนันท์

ผอ.สนง.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ(กศน.จ.มหาสารคาม)

กรรมการ

นายศุภชัย วันนิตย์

ผอ.ศูนย์การศึกษานอกระบบฯ(กศน.อ.เมืองมหาสารคาม)

กรรมการ

นายบุญเหลือ พลเสน

นายก อบต.เขวา

กรรมการ

นายสมบัติ จันชัยชิต

หัวหน้าฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์

กรรมการ

นายทรงกต พิลาชัย

หัวหน้าฝ่ายฝึกวิชาชีพ

กรรมการ

นายชมศิลป์ ศรีสันต์

หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

กรรมการ

นายถวิล ศรีพลมาตย์

หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ

กรรมการ

นายดาวเรือง ทษษา

หัวหน้างานการศึกษาสายสามัญ

กรรมการ

นายเดชา จินตกสิการ

หัวหน้างานวิชาชีพระยะสั้น

กรรมการ

นายไวจิต ฤทธิโย

หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

กรรมการและเลขานุการ

นายมีชัย ใจดี

หัวหน้างานการศึกษาอาชีวศึกษา

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้บริหารและบุคลากรห้องสมุด

นางสาวรัศมี กิตติมนัส
ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

นายไวจิต ฤทธิโย
หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

นายดาวเรือง หงษา
นักทัณฑวิทยาชำนาญการ

นายมีชัย ใจดี
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

นายเดชา จินตกสิการ
นักทัณฑวิทยาชำนาญการ

ทรัพยากรสารสนเทศที่จัดให้บริการ ดังนี้

๑. หนังสือ
๒. วิทยานิพนธ์
๓. นวนิยาย
๔. กฤตภาค
๕. วารสาร/นิตยสาร
๖. ซีดี (CD)
๗. วีซีดี (VCD)
๘. ดีวีดี (DVD)
๙. เอกสารฉบับเต็ม (Full Text)
๑๐. วารสารเย็บเล่ม

ระบบการจัดหมวดหมู่

ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่ ระบบทศนิยมของดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) ซึ่งมีหนังสือแยกได้ตามหมวดหมู่ต่างๆ ดังนี้

๐๐๐ เบ็ดเตล็ด
๑๐๐ ปรัชญา
๒๐๐ ศาสนา
๓๐๐ สังคมศาสตร์
๔๐๐ ภาษา
๕๐๐ วิทยาศาสตร์
๖๐๐ วิทยาศาสตร์ประยุกต์(เทคโนโลยี)
๗๐๐ ศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และมัณฑนศิลป์
๘๐๐ วรรณคดี
๙๐๐ ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์

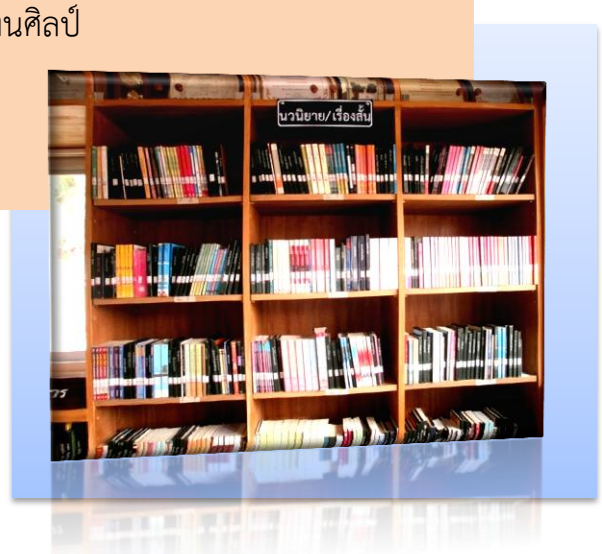

การจัดหมวดหมู่ระบบหมู่พิเศษ

การจัดหมวดหมู่ระบบพิเศษ ภายใต้ระบบหมวดหมู่ของทศนิยมของดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) ระบบพิเศษที่ใช้ตามความเหมาะสมสำหรับทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท โดยจะมีสัญลักษณ์พิเศษ (อักษรย่อ ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ) กำกับไว้อยู่เหนือเลขเรียกหนังสือของระบบหมวดหมู่ของดิวอี้ DDC ดังต่อไปนี้

อักษรย่อ		คำเต็ม		ความหมาย
ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	
น	Fic	นวนิยาย	Fiction	หนังสือนวนิยายคือรูปแบบหนึ่งของวรรณกรรม ลายลักษณ์แต่งในรูปของร้อยแก้ว มีลักษณะแตกต่างจากเรื่องแต่งแบบเดิมที่เรียกว่านิยายหรือนิทาน
รส	S.C.	เรื่องสั้น	Short stories	หนังสือเรื่องสั้นคือบันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่งมีลักษณะคล้ายนวนิยายแต่สั้นกว่าโดยมีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย มักจบแบบพลิกตามคาดหมายหรือจบแบบทั้งให้คิด เป็นต้น
วจ	Res.	วิจัย	Research	หนังสือวิจัย รายงานวิจัย
“	“	วิทยานิพนธ์	Thesis	หนังสือวิทยานิพนธ์
ซีพี	CP	กฤตภาค	Clipping	กฤตภาคเป็นการจัดเก็บ จัดทำข้อเท็จจริง การจัดทำกฤตภาคคือการตัด ข้อเขียนบทความ รูปภาพ ฯลฯ จากสิ่งพิมพ์เหลือใช้ต่าง ๆ ในหัวข้อที่น่าสนใจหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการมาผนึกลงบนกระดาษและมีแหล่งที่มาของข้อเท็จจริงไว้ที่หัวกระดาษเพื่อใช้ในการอ้างอิงได้
ซีดี	CD	แผ่นซีดี	Compact Disk	ซีดี คือแผ่นออฟติคอลเก็บข้อมูลดิจิทัลต่าง ๆ ซึ่งเดิมพัฒนาสำหรับเก็บเสียงดิจิทัล
วีซีดี หรือ วีดีโอซีดี	VCD	แผ่นวีซีดี หรือ แผ่นวีดีโอซีดี	Video CD	วีซีดี คือรูปแบบมาตรฐานในการจัดเก็บภาพเคลื่อนไหวในแผ่นซีดี รูปลักษณ์ของแผ่นวีซีดีเหมือนกับแผ่นซีดีสามารถเล่นได้กับเครื่องเล่นเฉพาะ
ดีวีดี	DVD	แผ่นดีวีดี	movie	ดีวีดี คือ หนัง ละครไทย ซีรีย์ เกาหลี ไต้หวัน จีน ฝรั่ง ญี่ปุ่น ฯลฯ

ทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องสมุด

๑. หนังสือ	๕,๑๒๘	รายการ
๒. นวนิยาย	๑๘๔	รายการ
๓. เรื่องสั้น	๑๐๙	รายการ
๔. กศน.	๗๗	รายการ
๕. อาชีวศึกษา	๒๕๐	รายการ
๖. มสธ.	๑๐๓	รายการ
๗. วิทยานิพนธ์	๑๒๖	รายการ
๘. นิตยสาร/วารสาร	๒๑	รายการ
๙. ซี.ดี.	๒๕๗	รายการ
๑๐. วี.ซี.ดี.	๑๘๔	รายการ
๑๑. ดี.วี.ดี.	๔๘	รายการ
๑๒. กฤตภาค	๒,๐๗๒	รายการ
๑๓. Full Text	๖๔๙	รายการ
๑๔. หนังสือพระราชนิพนธ์	๙๖	รายการ
รวม	**๙,๔๐๔**	**รายการ**

***ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖**

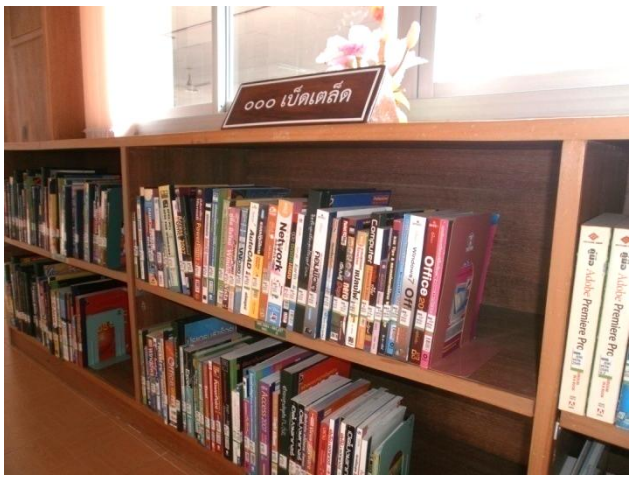

๐๐๐ เบ็ดเตล็ด จำนวน ๓๙๒ เล่ม

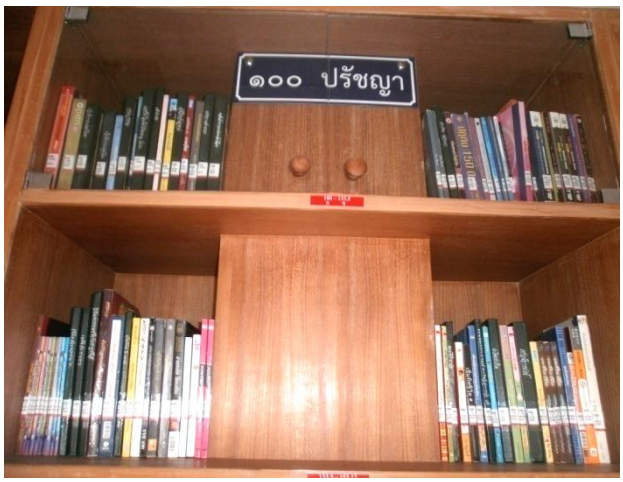

๑๐๐ ปรัชญา จำนวน ๓๔๔ เล่ม

๒๐๐ ศาสนา จำนวน ๑,๑๐๐ เล่ม

๓๐๐ สังคมศาสตร์ จำนวน ๑,๒๕๕ เล่ม

๔๐๐ ภาษา จำนวน ๓๘๘ เล่ม

๕๐๐ วิทยาศาสตร์ จำนวน ๓๘๙ เล่ม

๖๐๐ วิทยาศาสตร์ประยุกต์เทคโนโลยี จำนวน ๙๙๒ เล่ม

๗๐๐ ศิลปกรรม จำนวน ๕๐๐ เล่ม

๘๐๐ วรรณคดี จำนวน ๒๐๒ เล่ม

๙๐๐ ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ จำนวน ๒๓๑ เล่ม

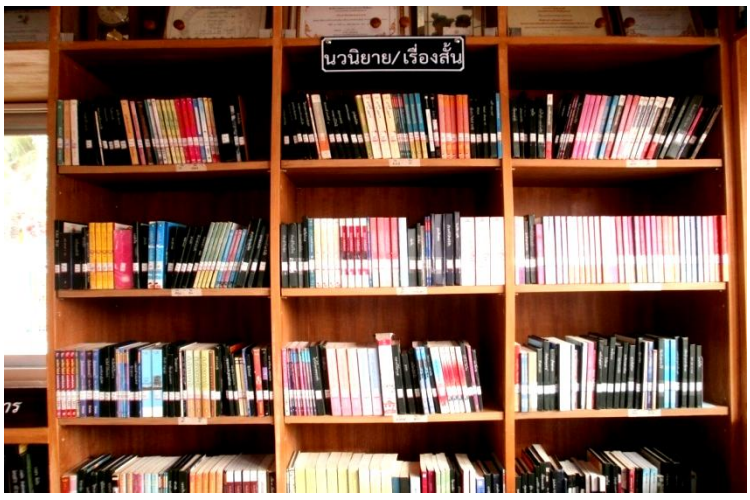

นวนิยาย เรื่องสั้น จำนวน ๒๙๓ เล่ม

CD VCD DVD จำนวน ๗๗๖ ชื่อเรื่อง

กฤตภาค จำนวน ๒,๑๓๐ รายการ

หนังสือพระราชนิพนธ์ จำนวน ๙๖ ชื่อเรื่อง

งานวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑๒๖ ชื่อเรื่อง

นิตยสาร จำนวน ๑๔ เล่ม

วารสาร จำนวน ๒๙ เล่ม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน ๑๖๘

อาชีวศึกษา จำนวน ๒๕๐ เล่ม

การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๒๘๕ เล่ม

การให้บริการห้องสมุด

การให้บริการ

กลุ่มเป้าหมายในการให้บริการ

☞ บุคลากรเรือนจำ

☞ ผู้ต้องขังชาย - หญิง

จำนวนสมาชิกทั้งหมด

เจ้าหน้าที่ จำนวน ๘ คน

ผู้ต้องขัง จำนวน ๖๖๒ คน

บริการยืม – คืน

ให้บริการยืม - คืน ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ แก่ผู้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่ หนังสือภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สื่อโสตทัศน์ และวิทยานิพนธ์ฉบับเต็ม (Full text) สมาชิกต้องยืมด้วยตนเอง โดยขอยืมจากเคาน์เตอร์บริการยืม-คืน

สิทธิในการยืมทรัพยากรสารสนเทศ

- บุคลากรเรือนจำ ยืมได้ไม่เกิน ๒ รายการ : ๕ วัน
- ผู้ต้องขัง ยืมได้ไม่เกิน ๒ รายการ : ๕ วัน

การให้บริการยืมหนังสือแก่ผู้ต้องขังหญิง

บริการยืมต่อ

เป็นบริการที่ให้ผู้ใช้สามารถยืมสารสนเทศต่อได้ ๑ ครั้ง สามารถนำมายืมต่อที่เคาน์เตอร์บริการยืม-คืน

บริการเรียกคืนหนังสือ

กรณีหนังสือจองที่ผู้ใช้บริการขอจองไว้มีกำหนดส่งเป็นระยะเวลานาน ห้องสมุดมีบริการเรียกคืนหนังสือรายการนั้น ๆ ให้หากผู้ใช้บริการมีความจำเป็นใช้เร่งด่วน ติดต่อได้ที่เคาน์เตอร์บริการยืม-คืน

สถิติจำนวนหนังสือที่ให้บริการยืม – คืน

เดือน/ปี	จำนวน/เล่ม
กรกฎาคม ๒๕๕๕	๗๔๐
สิงหาคม ๒๕๕๕	๓๗๔
กันยายน ๒๕๕๕	๒๘๒
ตุลาคม ๒๕๕๕	๘๙๔
พฤศจิกายน ๒๕๕๕	๕๖๐
ธันวาคม ๒๕๕๕	๗๗
มกราคม ๒๕๕๖	๓๔๔
กุมภาพันธุ์ ๒๕๕๖	๕๖๘
รวม	**๓,๘๓๙**

ค่าเฉลี่ยคิดเป็นเดือนละ ๔๘๐ เล่ม

ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖

ลงชื่อเข้าใช้บริการ

ระบบสืบค้นหาข้อมูล

ผู้ต้องขังชายเข้าใช้บริการ

เวลาเปิด – ปิดบริการ

เปิดบริการ

วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

ปิดบริการ

วันหยุดราชการและวันหยุดนักขัตฤกษ์

ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ใช้บริการ

๑. แสดงบัตรสมาชิกของตนเองเพื่อใช้บริการทุกครั้ง

๒. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย

๓. นำหนังสือที่อ่านแล้ววางไว้ที่ชั้นพักหนังสือ

๔. ไม่สูบบุหรี่ หรือนำอาหาร เครื่องดื่ม เข้ามาภายในห้องสมุด

๕. ไม่พูดคุยเสียงดัง และไม่ปฏิบัติตนให้เป็นที่รบกวนสมาธิของผู้อื่น

๖. ช่วยกันรักษาทรัพยากรสารสนเทศและทรัพย์สินของห้องสมุด

๗. ห้ามขีด เขียน ตัด ฉีกทำลายทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ของห้องสมุด

๘. บุคคลภายนอกโปรดติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอคำแนะนำ

๙. อ่านเอกสารแนะนำหรือป้ายประกาศของห้องสมุดเพื่อจะได้ทราบวิธีการ เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและรู้ระเบียบในการเข้าใช้บริการต่าง ๆ

สถิติข้อมูลผู้เข้าใช้บริการห้องสมุด ปี พ.ศ. ๒๕๕๕

เดือน	ผู้เข้าใช้					รวม(คน)
	สาขาหลัก(แดนชาย)		สาขาย่อย(แดนหญิง)		ห้องสมุดเคลื่อนที่	
	เจ้าหน้าที่	ผู้ต้องขัง	เจ้าหน้าที่	ผู้ต้องขัง	ผู้ต้องขัง	
มกราคม	-	๕๐๙	-	-	-	๕๐๙
กุมภาพันธ์	๙	๑,๒๕๖	๔	๔๔๗	-	๑,๗๑๖
มีนาคม	๔๔	๑,๒๐๒	๖	๔๒๑	-	๑,๖๒๓
เมษายน	๒๕	๘๓๖	๑๔	๖๙๙	-	๑,๕๗๔
พฤษภาคม	๕๑	๑,๓๕๐	๑๑	๖๗๖	-	๒,๐๘๘
มิถุนายน	๒๕	๕๔๓	๑๗	๕๙๗	-	๑,๑๘๒
กรกฎาคม	๓๙	๘๘๙	๑๓	๔๕๔	-	๑,๓๙๕
สิงหาคม	๒๒	๓๙๘	๙	๒๙๙	-	๗๒๘
กันยายน	๑๗	๑๘๓	๓๘	๖๑๘	-	๘๕๖
ตุลาคม	๓๘	๙๓๒	๓๕	๔๗๔	๒๓๕	๑,๗๑๔
พฤศจิกายน	๑๔	๕๓๐	๓๐	๒๔๘	-	๘๒๒
ธันวาคม	๑๕	๖๐๐	๔๗	๔๑๓	-	๑,๐๘๓
รวม(คน)	**๒๙๙**	**๙,๒๒๘**	**๒๔๔**	**๕,๓๖๔**	**๒๓๕**	**๑๕,๘๓๔**

สถิติข้อมูลผู้เข้าใช้บริการห้องสมุด ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

เดือน	ผู้เข้าใช้					รวม(คน)
	สาขาหลัก(แดนชาย)		สาขาย่อย(แดนหญิง)		ห้องสมุดเคลื่อนที่	
	เจ้าหน้าที่	ผู้ต้องขัง	เจ้าหน้าที่	ผู้ต้องขัง	ผู้ต้องขัง	
มกราคม	๒๘	๗๓๙	๒๘	๓๖๘	-	๑,๑๖๓
กุมภาพันธ์	๓๓	๗๓๗	๒๕	๓๖๒	๒๔๒	๑,๑๕๗
รวม(คน)	๖๑	๑,๔๗๖	๕๓	๗๓๐	๒๔๒	๒,๓๒๐

*ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

งานห้องสมุด ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้ผู้ต้องขังมีนิสัยรักการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นภายหลังพ้นโทษ โดยได้จัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านวันมาฆบูชา โดยจัดให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ปฏิบัติธรรม และศึกษาค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุด เพื่อเขียนเรียงความส่งเข้าประกวด มีผู้ต้องขังให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๕๕ คน

๒. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนเรียงความวันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยจัดให้ผู้ต้องขังส่งประกวดเรียงความเกี่ยวกับพระคุณของแม่ ผู้ชนะเลิศอันดับ ๑ รองชนะเลิศอันดับ ๑ และรองชนะเลิศอันดับ ๒ อ่านเรียงความที่ตนส่งเข้าประกวดหน้าห้องประชุมโรงเลี้ยงและอบรม เพื่อเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสมีพระชนมพรรษาครบ ๘๐ พรรษา มีผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๒๕๐ คน

๓. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนเรื่องเล่าจากประสบการณ์ โดยได้เชิญนักเขียนนามปากกา มัคคุเทศก์ทางวิญญาณ ซึ่งมีผลงานปรากฏในนิตยสารและวารสารชั้นนำในประเทศหลายฉบับ มาเป็นวิทยากรฝึกอบรมตลอดหลักสูตร มีผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๓๐ คน

๔. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเล่าเรื่องเมืองไทย ได้จัดให้ผู้ต้องขังส่งเรื่องเล่าจากประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการอ่านและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีผู้ต้องขังส่งจดหมายเข้าร่วมประกวดเล่าเรื่องเมืองไทย กว่า ๑๐๐ ฉบับ

๕. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเทิดพระเกียรติ โดยจัดให้ผู้ต้องขังที่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) จำนวน ๕ ห้องเรียน คือ สาขาคหกรรมศาสตร์ จำนวน ๑๕ คน สาขาเสริมสวย จำนวน ๑๘ คน สาขาไฟฟ้ากำลัง จำนวน ๑๕ คน สาขาก่อสร้าง จำนวน ๑๘ คน และสาขาวิจิตรศิลป์ จำนวน ๑๔ คน รวมทั้งสิ้น ๘๐ คน กำหนดให้เลือกหนังสือชุด สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม มักกะลีผล นารีผล วัฏจักรชีวิต ความหลงในสงสาร สรุปรายงานสาระสำคัญที่ได้รับจากการอ่านและแสดงละครหน้าห้องเรียน

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรผู้ช่วยบรรณารักษ์
ร่วมกับ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การฝึกอบรมผู้ช่วยบรรณารักษ์ เป็นหลักสูตรที่กรมราชทัณฑ์ มีนโยบายให้เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ฝึกอบรมผู้ต้องขังชาย-หญิง ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์ประจำห้องสมุด เพื่อให้การบริการแก่ผู้ต้องขังด้วยกัน

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จึงได้ประสานความร่วมมือกับสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เปิดฝึกอบรมจำนวน ๔ รุ่น

รุ่นที่ ๑ ผู้ต้องขังผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๒๕ คน

รุ่นที่ ๒ ผู้ต้องขังผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๒๕ คน

รุ่นที่ ๓ ผู้ต้องขังผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๒๕ คน

รุ่นที่ ๔ ผู้ต้องขังผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๒๙ คน

รวมผู้ต้องขังผ่านการฝึกอบรม ๑๐๔ คน

เนื้อหาหลักสูตร ได้แก่

- การจัดหมวดหมู่หนังสือ
- การจัดให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ
- การสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ
- กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการใช้ห้องสมุด
- การจัดภูมิทัศน์ภายในห้องสมุด
- การจัดบรรยากาศส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้
- การซ่อมบำรุงหนังสือ
- การจัดนิทรรศการ

ดร.สุริทอง ศรีสะอาด ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มอบวุฒิบัตรแก่ผู้ผ่านการอบรม

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อบรมหลักสูตรผู้ช่วยบรรณารักษ์ แก่ผู้ต้องขัง

“ห้องสมุดพร้อมปัญญา” เรือนจำจังหวัดมหาสารคามใช้ระบบการจัดการห้องสมุด Union Library Management (UlibM) จากสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดย ระบบสามารถจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เช่น จำนวนสารสนเทศ แบ่งตามหมวดหมู่ การจัดเก็บสถิติการบริการยืม – คืน การให้บริการยืม – คืน การจองหนังสือ การบริการการสืบค้นสารสนเทศต่างๆ เป็นต้น

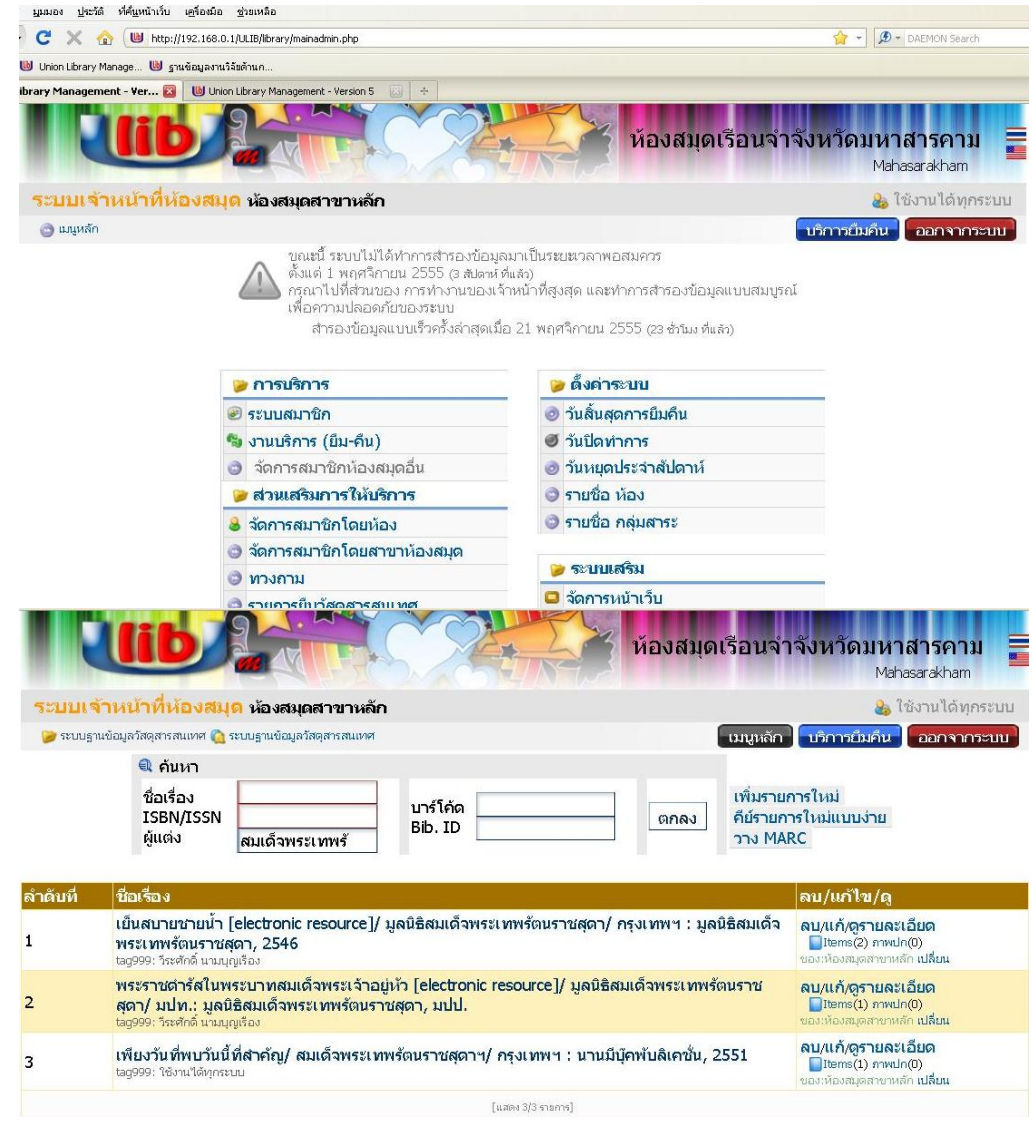

การบริการห้องสมุดสาขา ในแดนหญิง

บริการหนังสือแก่ผู้ต้องขังภายในแดนหญิง

ผู้ช่วยบรรณารักษ์บริการให้ยืมหนังสือในแดนหญิง

การบริการห้องสมุดเคลื่อนที่

บริการหนังสือแก่ผู้ต้องขังภายในแดนกลาง

หนังสือที่มีการยืมมากที่สุด ๗ อันดับ

๑. แอมป์.**ทั้งหมดของหัวใจคือเธอ.**กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แจ่มใส, ๒๕๔๘.
๒. ยาโย่.**เรื่องของสองหัวใจ**. กรุงเทพฯ : นักพิมพ์แจ่มใส,๒๕๔๙.
๓. โหรา บุราจารย์.**ปฏิทิน ๑๕๐ ปี ฉบับครอบครัว**. กรุงเทพฯ : เลียงเชียง,๒๕๔๖.
๔. ชูเกียรติ ฉาไธสง.**สายน้ำเพื่อชีวิต พงษ์สิทธิ์ คำภีร์.** สำนักพิมพ์ประพันธ์สาสน์,๒๕๔๙.
๕. นัทชา ประพัฒน์พรกุล.**ไซอิ๋ว เล่ม ๓ ผจญเหล่าปีศาจ** .กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัท โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์ จำกัด,๒๕๔๙.
๖. ฮองจุงอัน.**สาวสิบแปดมงกฎสะดุดรัก เล่ม ๒** .กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แจ่มใส,๒๕๔๕.
๗. ดอยส์,เซอร์อาร์เทอร์ โคนัน.**เชอร์ล็อก โฮล์มส์ยอดนักสืบอัจฉริยะ ๔.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน),๒๕๕๑.

หนังสือแนะนำ ๕ อันดับ

๑. **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.**ทัศนะจากอินเดีย.สำนักพิมพ์มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา,๒๕๕๓.
๒. **สุทัสสา อ่อนค้อม.**ธรรมนิยายชุด สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม เรื่องที่ ๑ – ๔.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หอรัตนชัยการพิมพ์,๒๕๕๔.
๓. **วิสุทธิ์ บุญเกษมสันติ.**กว่าจะฝ่าข้ามความตายหมอวิสุทธิ์ บุญเกษมสันติ.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รักลูกกรุ๊ป,๒๕๕๕.
๔. **ภุมริน ภมรตราชูกุล.**คำสารภาพสุดท้ายก่อนเข้าห้องประหาร.กรุงเทพฯ:แพรวสำนักพิมพ์อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง,๒๕๕๕.
๕. **วิมลพรรณ ปิตธวัชชัย.เอกกษัตริย์ใต้รัฐธรรมนูญ เล่ม ๑ – ๓.**กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์กรุงเทพฯ(๑๙๘๔),๒๕๕๕.

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ศาสตราจารย์พิเศษอักขราทร จุฬารัตน) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (รศ.ดร.ศุภชัย สมัปปิโต) และคณะ เข้าเยี่ยมชม"ห้องสมุดพร้อมปัญญา"

รับฟังการบรรยายสรุปการดำเนินงานด้าน"ห้องสมุดพร้อมปัญญา" และการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขัง

ส่วนที่ ๓

ศูนย์การเรียนนำร่องการศึกษา

การแก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง

นอกจากภารกิจการควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การแก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ก็ถือเป็นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังนั้นมีรูปแบบที่สรุปได้ ๒ ด้านคือ

๑. **ด้านการจัดการศึกษา** ได้แก่ การจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ สายสามัญขั้นพื้นฐาน สายอาชีวศึกษา ระดับอุดมศึกษา รวมถึงการฝึกวิชาชีพระยะสั้นสาขาต่าง ๆ

๒. **ด้านการพัฒนาจิตใจ** ได้แก่การอบรมศีลธรรมทั่วไป พระสงฆ์แสดงธรรม การปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน การเรียนการสอนธรรมศึกษา เป็นต้น

๑. ด้านการจัดการศึกษา

ผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากรมนุษย์ที่ควรจะได้รับการพัฒนา เพราะโดยส่วนมากแล้วจะเป็นผู้ที่ขาดการศึกษาหรือมีระดับการศึกษาที่ต่ำ เป็นสาเหตุหนึ่งของการไม่สามารถดำเนินชีวิตเหมือนบุคคลทั่วไปได้ ภารกิจหลักของกรมราชทัณฑ์คือการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขัง มุ่งเน้นให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษไปแล้วได้รับการศึกษา มีความรู้ ความสามารถพร้อมในการที่จะออกไปสู่สังคมภายนอกได้และมีความเป็นอยู่อย่างมีความสุข เรือนจำจึงเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้ต้องขังตลอดชีวิต พร้อมด้วยการส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างเป็นรูปธรรม และมีแหล่งฝึกประสบการณ์เพิ่มทักษะการทำงานให้กับผู้ต้องขัง กอปรกับจังหวัดมหาสารคาม **เป็นเมืองตักสิลา เมืองแห่งการศึกษา** ที่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ สามารถจัดการศึกษาให้กับบุคคลทั่วไปได้ จนกรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดให้เป็นศูนย์การเรียนนำร่องด้านการศึกษาตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์ โดยได้ดำเนินการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขังโดยมีสถาบันเครือข่ายร่วมดำเนินการ ดังนี้

- **ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมหาสารคาม** จัดการศึกษาหลักสูตรพื้นฐานระดับต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ไม่รู้หนังสือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

- **วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม** เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง และเสริมสวย (สำหรับผู้ต้องขังหญิง)
- **วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม** เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สาขาเกษตรศาสตร์
- **วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม** เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาคหกรรมศาสตร์ สำหรับผู้ต้องขังหญิงและสาขาวิจิตรศิลป์สำหรับผู้ต้องขังชาย
- **วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม** เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการก่อสร้าง
- **มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช** เปิดสอนระดับปริญญาตรีและสัมฤทธิบัตร
- **วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** เปิดสอนระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์
- **วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม** เปิดสอนระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

ศูนย์การเรียนตักสิลา ศูนย์การเรียนรู้ของผู้ต้องขัง

ประวัติศูนย์การเรียน

- **ชื่อศูนย์การเรียน ศูนย์การเรียนตักสิลา (เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม)** ชื่อเดิมชื่อโรงเรียนผู้ใหญ่ประสิทธิ์วิทยา ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ.๒๕๒๒ โดยมีนายประสิทธิ์ บัณฑิตพุฒ เป็นผู้บัญชาการเรือนจำในขณะนั้น
- ได้มีการเรียนการสอนระดับประถม ม.ต้น ม.ปลาย เรื่อยมา ต่อมากรมราชทัณฑ์ได้มีนโยบายให้เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ยกเลิกโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดตั้งเป็นศูนย์การเรียน
- ก่อตั้งเป็น**"ศูนย์การเรียนตักสิลา"** ขึ้นตรงต่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมหาสารคาม เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ โดยนายกฤษณ์ วงษ์เวช เป็นผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ในขณะนั้น
- พื้นที่ภายในการฝ่ายการศึกษา ๑,๒๕๐ ตารางเมตร ประกอบด้วย อาคารเรียนตามแบบกรมราชทัณฑ์ ๒ ชั้น ๑ หลัง ชั้นบนประกอบด้วยห้องเรียน ๓ ห้อง ชั้นล่างประกอบด้วยห้องคอมพิวเตอร์ขนาด ๒๑ เครื่อง ๑ ห้อง ห้องทรงงาน ๑ ห้อง ห้องสมุด ๑ ห้อง ห้องโถงอเนกประสงค์ ๑ ห้อง ห้องเจ้าหน้าที่ ๑ ห้อง ห้องพัสดุ ๑ ห้อง

ปรัชญา

“มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม นำการศึกษา พัฒนาอาชีพ”

วิสัยทัศน์

“ศูนย์การเรียนตักสิลา เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้ต้องขัง เสริมสร้างทักษะและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งด้านวิชาความรู้ คุณธรรมจริยธรรม พัฒนาอาชีพโดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อคืนคนดีสู่สังคม”

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมการศึกษาทุกระดับและขยายโอกาสด้านการศึกษาแก่ผู้ต้องขังทุกคน

๒. พัฒนาจิตใจ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม สร้างเสริมพัฒนาทักษะชีวิตในการดำเนินชีวิตในอนาคต

๓. พัฒนาอาชีพ เตรียมความพร้อมก่อนปล่อยเพื่อประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ

๔. สร้างเครือข่าย เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน

กลยุทธ์

๑. จำแนกลักษณะผู้ต้องขังเพื่อเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นอย่างทั่วถึงทุกคน

๒. ขยายโอกาสด้านการศึกษา ส่งเสริมคุณธรรม พัฒนาอาชีพอย่างเข้มข้นและครบวงจร

๓. ทุกภาคส่วน สนับสนุนภารกิจ ระดมความคิดเพื่อพัฒนาการศึกษาผู้ต้องขังให้ได้มาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน กศน.

การจัดการศึกษาในเรือนจำ/ทัณฑสถาน หน่วยงานที่จัดการศึกษาในยุคแรกๆ นั้นเห็นจะเป็น กศน. เป็นหน่วยงานแรกที่เข้าไปจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขัง เนื่องจากวิธีการสอนเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง สามารถพบกลุ่มตามกำหนดเวลาและขณะเดียวกันก็ทำงานในแดนฝึกวิชาชีพควบคู่กันไปด้วย เรือนจำจังหวัดมหาสารคามก็เช่นเดียวกัน กลุ่มผู้ต้องขังที่ต้องการศึกษาหาความรู้ส่วนมากเป็นกลุ่มผู้ต้องขังที่ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ หรือเรียนแต่ไม่จบจึงต้องการที่จะศึกษาต่อหรือศึกษาต่อในเรือนจำไม่จบ กรณีพ้นโทษก่อนก็สามารถที่จะโอนไปเรียนต่อตามศูนย์ กศน.ทุกอำเภอทั่วประเทศ

ศูนย์การเรียนตักสิลา เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ขึ้นต่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ พัฒนาขึ้นตามหลักการและปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่๒) พ.ศ.๒๕๔๕ ตลอดจนพระราชบัญญัติส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา และมีศักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข

ระดับที่เปิดสอน

ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การพบกลุ่ม กศน.

เครือข่ายจัดการศึกษา กศน.ดีเด่นปี ๒๕๕๑

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้สนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยการจัดให้ผู้ต้องขังที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทั่วถึงกัน จนได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษาที่จัดและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๑ จากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

โล่รางวัลเครือข่าย กศน.ดีเด่น ปี ๒๕๕๑

การจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษา ร่วมกับ ๔ สถาบันการศึกษา ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

๑.วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

ในปี พ.ศ.๒๕๔๙ ได้ลงนามร่วมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรศาสตร์ ทำให้ผู้ต้องขังได้มีทางเลือกสายอาชีพอีกทางหนึ่ง หลังจากนั้นได้เปิดถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยยกเว้นค่าลงทะเบียนเรียนให้กับกลุ่มผู้ต้องขังเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย

ผู้สำเร็จหลักสูตร ปวส.สาขาเกษตรศาสตร์

ภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

ลงนามการจัดการศึกษาร่วมวิทยาลัยเกษตรฯ

๒. วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม

เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๒ เรือนจำได้ลงนามตกลงความร่วมมือกับ**วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม** เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ช่างไฟฟ้ากำลัง สำหรับผู้ต้องขังชายและในภาคเรียนที่ ๑ ปี ๒๕๕๒ เป็นต้นมา ได้เปิดสอนระดับ ปวช. สาขาเสริมสวยอีก ๑ สาขา

พิธีปฐมนิเทศนักศึกษา ปวช.ช่างไฟฟ้ากำลัง รุ่นที่ ๑

กิจกรรมการเรียนการสอน

การฝึกวิชาชีพโดยวิทยาลัยสารพัดช่าง

❶ การทำอาหารขนม
❷ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า
❸ โปรแกรมคอมพิวเตอร์
❹ ช่างตัดผมชาย

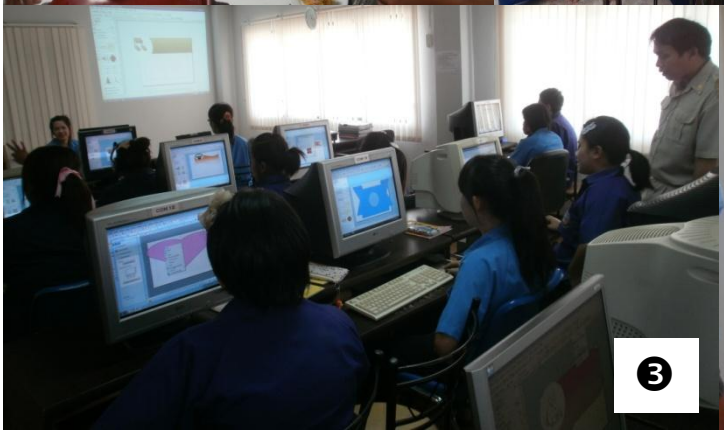

๓. วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม

ปี พ.ศ.๒๕๕๓ ได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับ**วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม** เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)สาขา คหกรรมศาสตร์ สำหรับผู้ต้องขังหญิง และสาขาวิจิตรศิลป์ สำหรับผู้ต้องขังชาย

MOU ร่วมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม

นักศึกษาหญิง คหกรรมศาสตร์

สาขาวิจิตรศิลป์

MOU ร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม

๔. วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม

ในปี พ.ศ.๒๕๕๓ ได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับ**วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม** เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) สาขาการก่อสร้าง แก่ผู้ต้องขังชาย

นับได้ว่าสถาบันการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกสถาบันการการศึกษา ในจังหวัดมหาสารคาม ได้ร่วมมือจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังครบทุกสถาบัน

****

การจัดการศึกษาดีเด่น กรมราชทัณฑ์ ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๒

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้แก่ผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) นับว่าเป็นอีกทางเลือกของผู้ต้องขังนอกจากการศึกษา กศน. ทำให้ผู้ต้องขังได้เน้นถึงการออกไปแล้วมีงานทำแต่ละสาขา ซึ่งในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เปิดสอนสาขาต่าง ๆ ดังนี้

๑. สาขาเกษตรศาสตร์
๒. สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง
๓. สาขาเสริมสวย
๔. สาขาคหกรรมศาสตร์
๕. สาขาวิจิตรศิลป์
๖. สาขาการก่อสร้าง

กรมราชทัณฑ์ ได้คัดเลือกให้เป็นเรือนจำจัดการศึกษาอาชีวศึกษาดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๐

และในปี พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๒ กรมราชทัณฑ์ ได้คัดเลือกให้เป็นเรือนจำจัดการศึกษาดีเด่น ของกรมราชทัณฑ์

โล่รางวัลอาชีวศึกษาดีเด่น ปี ๒๕๕๐

โล่รางวัลจัดการศึกษาดีเด่น ปี ๒๕๕๑

โล่รางวัลจัดการศึกษาดีเด่น ปี ๒๕๕๒

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.) เปิดหลักสูตร ปริญญาตรี

การศึกษาระดับอุดมศึกษา นับว่าเป็นการยกระดับการศึกษาให้กับผู้ต้องขัง เนื่องจากว่าบางรายที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำเป็นจำนวนหลาย ๆ ปี ซึ่งหากมีการศึกษาที่สามารถทำให้ผู้ต้องขังได้ศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีวิธีการที่สะดวก สามารถบริหารเวลาเรียนกับเวลาทำงานในแดนฝึกวิชาชีพได้ นั่นก็คือวิธีเรียนแบบเรียนด้วยตนเอง โดยไม่มีอาจารย์เข้าสอน แต่หากมีก็อาจมีเฉพาะอาจารย์ที่เข้าสอนพิเศษในรายวิชาที่ยากแก่การทำความเข้าใจเท่านั้น

สถาบันการศึกษาที่เอื้อต่อวิธีการเรียน ได้แก่ **มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.)** ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังตามเรือนจำทั่วประเทศ และปัจจุบันมีทั้งหลักสูตรปริญญาตรี และหลักสูตรสัมฤทธิบัตร

ปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ ได้มีพิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขัง ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการที่ร่วมมือในการจัดการศึกษาแก่ผู้ต้องขังทั้งที่เป็นหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น และการเปิดการเรียนการสอนปริญญาตรี พิธีดังกล่าวได้จัดขึ้นที่โรงแรมตักสิลา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามโดยมีท่านอธิบดีกรมราชทัณฑ์ เป็นประธานในพิธี และมีอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ศ.นพ.อดุลย์ วิริยเวชกุล) เป็นผู้ลงนาม

ภาพการลงนามจัดการศึกษานิติศาสตร์ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จากนั้นจึงได้ติดต่อประสานในการที่ดำเนินการเปิดสอนปริญญาตรี หลักสูตรต่อเนื่อง ๒ ปี สาขาวิทยาการการจัดการ คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรับสมัครผู้ต้องขังที่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ด้านพาณิชย์หรือคอมพิวเตอร์ แต่เมื่อได้สำรวจแล้วผู้ต้องขังที่จบด้านพาณิชย์มีน้อย เรือนจำฯ จึงได้ประสานกับกรมราชทัณฑ์โดยตรง เพื่อให้เรือนจำต่าง ๆ ทั่วประเทศได้ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติย้ายไปเรียนต่อที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้ต้องขังที่มีความประสงค์จะย้ายไปเรียน จึงไม่สามารถดำเนินการเปิดสอนในสาขาวิทยาการการจัดการ ซึ่งเป็นหลักสูตรต่อเนื่องในขณะนั้นได้

การเรียนการสอนในห้องเรียน

ต่อมาเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ติดต่อประสานกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยจะขอเปิดหลักสูตรปริญญาตรี ๔ ปี สาขานิติศาสตร์ ของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้พิจารณาให้สามารถดำเนินการได้ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐระบบปิดแห่งแรก ที่เข้าไปสอนในเรือนจำในปีการศึกษา ๒๕๕๐ เป็นต้นมา

จนในปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน ๗ คน

ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ มีผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน ๕ คน

ส่วนหนึ่งของผู้สำเร็จหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

ปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สืบเนื่องมาจากพระราชกระแสรับสั่งของ**สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** รับสั่งกับผู้ตามเสด็จไปเปิดห้องสมุดพร้อมปัญญาที่เรือนจำกลางเชียงราย เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ ว่า “....แต่นิติศาสตร์รู้ว่าชอบเรียน มีหลายคนจบหลายปริญญาแล้วยังไม่พ้นโทษ มีมาปรึกษาว่าอยากเรียนปริญญาโท แต่นี่ยังเปิดไม่ได้”

เจ้าหน้าที่ผู้ถวายรายงานประจำห้องสมุดกราบบังคมทูลว่า ตอนนี้ยังเปิดสอนไม่ได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านสารสนเทศ ซึ่งระดับปริญญาโทต้องใช้สารสนเทศมาก พระพุทธเจ้าข้า..

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับสั่งว่า “ซึ่งมันมีปัญหาเรื่องการออนไลน์ ซึ่งเป็นระเบียบอยู่มาก ไม่ให้ออนไลน์ แต่ว่ามันมีอันไหนที่ต้องใช้ก็ให้อาจารย์บันทึกแผ่นทำเนื้อหาก็น่าจะได้ เรียนหนังสือสมัยก่อนไม่เห็นจำเป็นต้องมีออนไลน์อะไร ก็จบกันมาได้ รุ่นนี้ดูเหมือนจะไม่ได้ใช้กันสักคน ก่อนสมัยมี (ทรงหันพระพักตร์ไปทางคณะผู้บริหารที่ตามเสด็จฯ) แต่ก็ไม่ทราบว่าบางวิชาจะใช้ได้หรือเปล่าเพราะเขาบอกว่าบางวิชาต้องค้นคว้าจากข้างนอก ข้างในมันไม่พอ บางคนเรียนถึง ๕ ปริญญา ไม่รู้ว่าจะมีวิธีการอย่างไร”

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม กรมราชทัณฑ์ ได้นำพระราชกระแสรับสั่งน้อมใส่เกล้าฯ เพื่อให้ดำเนินการเป็นรูปธรรม โดยได้ประสานกับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในเบื้องต้นได้จัดทำโครงการจัดการศึกษาระดับปริญญาโทแก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม สาขารัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิต โดยประสานกับคณบดีวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดียิ่ง

รศ.ดร.สมเจตน์ ภูศรี อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ลงนามเปิดปริญญาโท ในเรือนจำ

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้มีพิธีลงนามข้อตกลงความร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยนายชาติชาย สุทธิกลม อธิบดีกรมราชทัณฑ์ (ในขณะนั้น) และรศ.ดร.สมเจตน์ ภูศรี อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดร.วิทยา เจริญศิริ คณบดีวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ลงนามร่วมกัน ณ โรงแรมตักสิลา อ.เมือง จ.มหาสารคาม เพื่อดำเนินการเปิดการเรียนการสอนปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ (รป.ม.) ประกอบกับเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้เป็นศูนย์นำร่องการศึกษาและการเรียนรู้ของผู้ต้องขัง เป็นเรือนจำต้นแบบด้านการศึกษา ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ของกรมราชทัณฑ์ เนื่องจากกรมราชทัณฑ์พิจารณาเห็นว่าเป็นเรือนจำที่มีความพร้อมด้านบุคลากรของสถาบันการศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาทุกระดับ จนถึงระดับปริญญาโท ซึ่งเป็น **เรือนจำแห่งแรกของกรมราชทัณฑ์**

ดร.วิทยา เจริญศิริ คณบดีวิทยาลัยกฎหมายฯ เป็นประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ที่จะจบหลักสูตร

คณบดีวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กับนักศึกษา รปม.รุ่นที่ ๑

กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าศึกษาได้แก่ ผู้ต้องขังที่จบปริญญาตรีมาแล้วทุกสาขา ซึ่งวิธีการดำเนินการจะรับสมัครผู้ต้องขังตามเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ทั่วประเทศเข้าศึกษาต่อที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยวิธีการย้ายมาเรียน ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติและหลักเกณฑ์การเข้าศึกษาให้ผู้ต้องขังได้ทราบ และจะต้องเสียค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร จำนวน ๗๘,๐๐๐ บาท ชำระภาคการศึกษาที่ ๑-๔ ภาคการศึกษาละ ๑๙,๕๐๐ บาท โดยนักศึกษาเป็นผู้เสียค่าใช้เอง

รุ่นแรกเปิดเรียนในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีนักศึกษา จำนวน ๑๕ คน พ้นโทษแล้ว ๔ คน สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน ๑๐ คน และรุ่นที่ ๒ เปิดเรียนในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ มีนักศึกษา จำนวน ๑๑ คน

กิจกรรมการเรียนการสอนและการค้นคว้า ทำวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.สัญญา เคณาภูมิ ประธานสาขา ให้คำแนะนำในการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

*สถิติจำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๕

ที่	ระดับ/สถาบันการศึกษา	ชาย/คน	หญิง/คน	รวม	สำเร็จการศึกษา
๑	ผู้ไม่รู้หนังสือ (แบบทดสอบกรมราชทัณฑ์)	๕	๕	๑๐	๑๐
๒	ประถมศึกษา (กศน.อ.เมืองมหาสารคาม)	๑๔	๙	๒๓	-
๓	มัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.อ.เมืองมหาสารคาม)	๓๗	๒๒	๕๙	๑๘
๔	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.เมืองมหาสารคาม)	๒๙	๒๒	๕๑	๘
๕	ปวช.๒ สาขาการก่อสร้าง (วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม)	๔๒	-	๔๒	-
๖	ปวช.๑ และ ๓ สาขาคหกรรมศาสตร์ (วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม)	-	๓๐	๓๐	-
๗	ปวช.๑ สาขาวิจิตรศิลป์ (วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม)	๑๖	-	๑๖	-
๘	ปวช.๑,๒,๓ สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง (วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม)	๕๕	-	๕๕	๑๔
๙	ปวช.๑ สาขาเสริมสวย (วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม)	-	๑๙	๑๙	-
๑๐	ปวช.๒ สาขาเกษตรศาสตร์ (วิทยาลัยเกษตรฯมหาสารคาม)	๑๑	-	๑๑	-
๑๑	ปวส.๒ สาขาเกษตรศาสตร์ (วิทยาลัยเกษตรฯมหาสารคาม)	๓๖	-	๓๖	-
๑๒	ปริญญาตรี นิติศาสตร์(มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)	๕	๑	๖	๕
๑๓	ปริญญาตรี,สัมฤทธิบัตร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)	๒๗	๑	๒๘	๓
๑๔	ปริญญาโท (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม)	๑๗	๔	๒๑	๓
	รวม	**๒๙๔**	**๑๑๓**	**๔๐๗**	**๖๑**

*ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖

โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศ
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการฝึกวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ต้องขัง เป็นโครงการหนึ่งภายใต้โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** ซึ่งได้พระราชทานเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์ให้กับเรือนจำ/ทัณฑสถาน ใช้สำหรับการฝึกวิชาชีพคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ต้องขัง

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ใช้ห้องชั้นล่างของอาคารเรียน ๒ ชั้น เป็นห้องคอมพิวเตอร์ขนาดกลาง ขนาดเครื่องคอมพิวเตอร์ ๒๑ เครื่อง โดยได้รับสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน ๑๔๓,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นสามพันบาทถ้วน) จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน ๑๑ ชุด เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙

นอกจากนี้ยังได้รับบริจาคคอมพิวเตอร์จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นเครื่องที่ผ่านการใช้งานมาแล้ว เข้าห้องคอมพิวเตอร์อีก ๑๐ เครื่อง และบางเครื่องผ่านอายุการใช้งานมานานชำรุดไปบ้าง จึงได้จำหน่ายออก ๖ เครื่อง คงเหลือ ๑๔ เครื่อง

นอกจากการฝึกวิชาชีพคอมพิวเตอร์แก่ผู้ต้องขังชาย-หญิง โดยความร่วมมือจากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม วิทยาลัยสารพัดช่างมหาสารคาม ยังเป็นห้องเรียนวิชาสามัญของนักศึกษา ระดับ ปวช. ปวส. ของสถาบันการศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี นิติศาสตร์ และปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ (รป.ม.) อีกด้วย

การฝึกอาชีพแก่ผู้ต้องขัง

ดนตรีพื้นบ้านโปงลาง “เบิกฟ้าสารคาม”

ร่วมกับวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดฝึกอบรมให้กับผู้ต้องขัง เกี่ยวกับดนตรีพื้นบ้านโปงลาง โดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองมหาสารคาม สนับสนุนงบประมาณและวิทยากร

ต่อมาได้ก่อตั้งเป็นวงดนตรีโปงลาง ***วงเบิกฟ้าสารคาม*** เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๙ ซึ่งใช้ผู้ต้องขังทั้งหมดเล่นดนตรีและการรำ เพื่อให้ผู้ต้องขังมีทักษะและการผ่อนคลาย โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอีสานพื้นบ้านได้อีกด้วย

อาจารย์จากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ เข้าสอนนาฏศิลป์ภายในเรือนจำ

จัดแสดง ในงานนิทรรศการผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ หน้าเรือนจำกลางคลองเปรม ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕

โครงการทำขนมเบเกอร์รี่ในแดนหญิง

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณจากกรมราชทัณฑ์ เครื่องโม่แป้ง อุปกรณ์ และเตาอบ เป็นการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังในแดนหญิง ซึ่งผลจากการฝึกอบรมทำให้ผู้ต้องขังมีความรู้และทักษะด้านการทำขนมเบเกอร์รี่ การแต่งหน้าเค้ก การทำขนมคุกกี้ เป็นต้น และสามารถให้บริการแก่ผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ได้

การฝึกวิชาชีพทำขนมเบเกอร์รี่ในแดนหญิง

โครงการนวดแผนไทย

ปรับปรุงห้องแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ประจำฝ่ายฝึกวิชาชีพหน้าเรือนจำ เป็นห้องนวดแผนไทยและสถานที่บริการเครื่องดื่ม น้ำชา กาแฟ แก่ผู้มาใช้บริการ โดยการฝึกวิชาชีพด้านการนวดแผนไทย นวดตัว และนวดฝ่าเท้าแก่ผู้ต้องขังหญิง เป็นพนักงานประจำห้องนวด เป็นการฝึกทักษะในการประกอบอาชีพหลังพ้นโทษ

การฝึกวิชาชีพนวดแผนไทยแก่ผู้ต้องขังหญิง

ภูมิทัศน์ห้องนวดแผนไทย

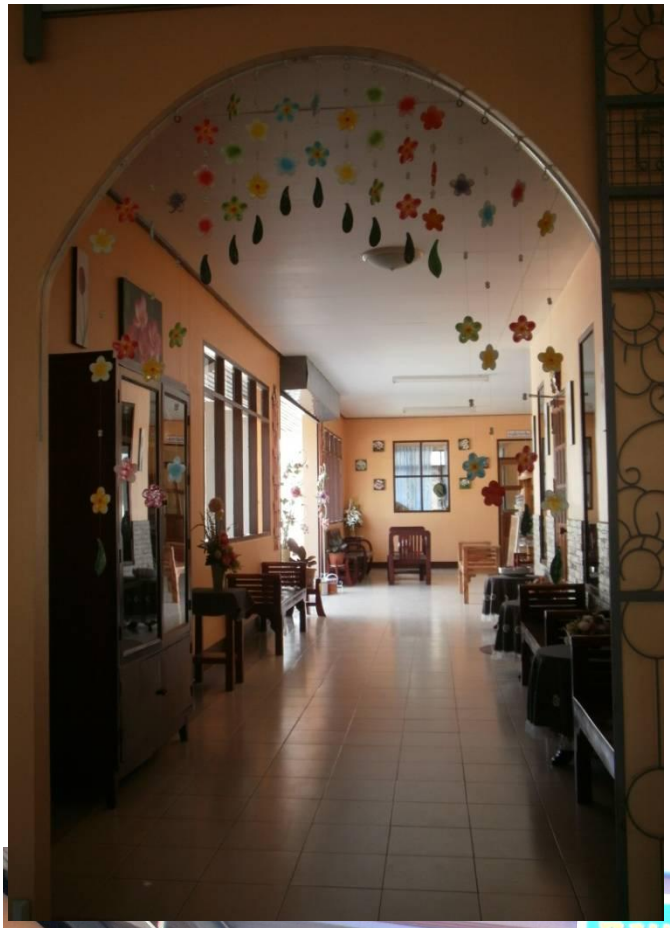

ภูมิทัศน์บริเวณห้องนวดแผนไทย หน้าเรือนจำ

การฝึกวิชาชีพทำกาแฟโบราณ

ฝึกวิชาชีพช่างจักสาน

สานกระติบข้าวด้วยไม้ไผ่และหวาย

ฝึกวิชาชีพช่างไม้เฟอร์นิเจอร์

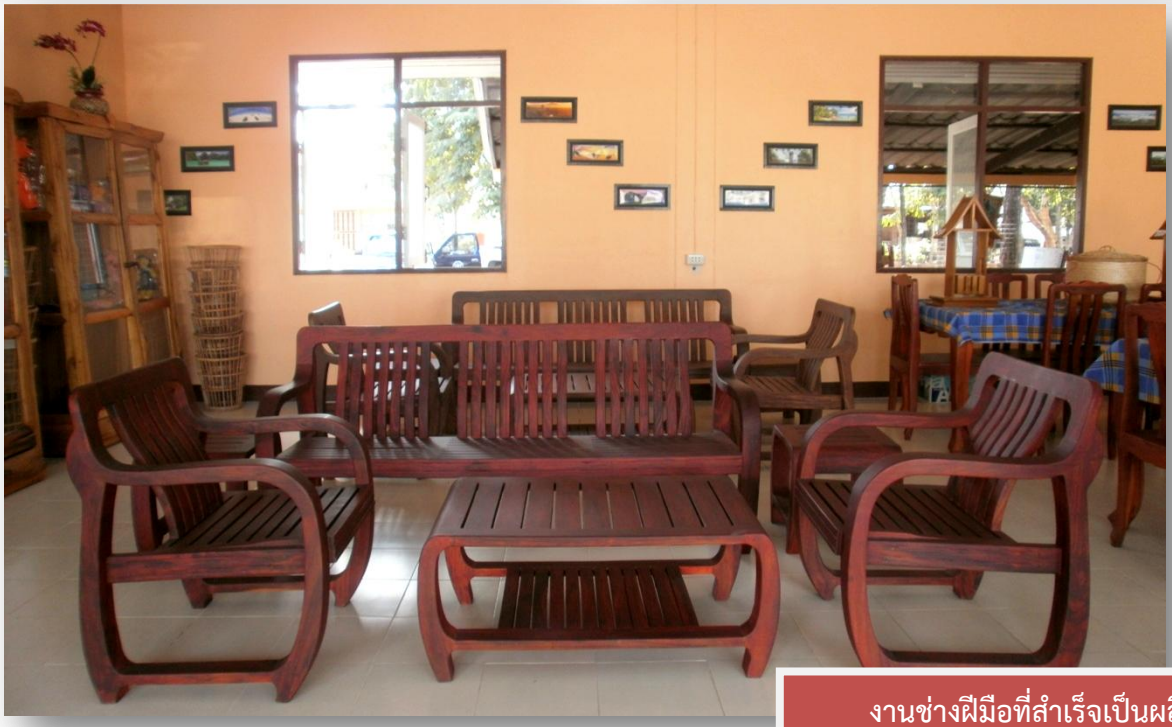

งานช่างฝีมือที่สำเร็จเป็นผลิตภัณฑ์

ศิลปะการวาดภาพ

วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม เปิดสอน ปวช.สาขาวิจิตรศิลป์ ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังฝึกการวาดภาพและศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะสามารถทำให้จิตใจอ่อนโยน มีสมาธิ สงบและเยือกเย็น ง่ายต่อการควบคุม

๒. ด้านการพัฒนาจิตใจ

กรมราชทัณฑ์ มีนโยบายหลักที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการพัฒนาจิตใจ แก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดี พร้อมที่จะกลับสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพหลังพ้นโทษแล้ว โดยใช้กระบวนการอบรมศีลธรรม จริยธรรม ทางศาสนาเป็นหลักดำเนินชีวิต

เรือนจำจังหวัดมหาสารคามได้สนองนโยบายดังกล่าว โดยให้ผู้ต้องขังทุกคนได้รับการอบรมบ่มนิสัยตั้งแต่วาระแรกที่เข้าสู่เรือนจำจนถึงวันที่ได้รับการปล่อยตัวหรือพ้นโทษจาก อนุศาสนาจารย์ เจ้าหน้าที่ พระสงฆ์ วิทยากรพิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เข้ามาบรรยาย

อบรม รวมทั้งจัดแสดงภาพนิทรรศการในวันสำคัญของชาติและศาสนา บทความแนวคิดทางธรรม เพื่อให้ผู้ต้องขังได้ปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องและกลับตัวเป็นคนดี ทั้งในระหว่างต้องโทษและพ้นโทษออกไปแล้ว

รูปแบบการพัฒนาจิตใจ มีดังนี้

๑. จัดอบรมจิตภาวนาให้แก่ผู้ต้องขัง เดือนละ ๑ รุ่นๆ ละ ๓๐ คน

๒. จัดอบรมศีลธรรมผู้ต้องขังแยกประเภทตามฐานโทษ เช่น คดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย คดีเกี่ยวกับเพศ คดีเกี่ยวกับทรัพย์เป็นต้น

๓. จัดอบรมศีลธรรมแก่ผู้ต้องขังเข้าใหม่

๔. จัดอบรมศีลธรรมแก่ผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัวคุมประพฤติและปล่อยตัวพ้นโทษ

๕. จัดกิจกรรมฟังพระธรรมเทศนา ในวันหยุดราชการและวันสำคัญทางศาสนา

๖. จัดอบรมผู้ต้องขังวัยหนุ่มแยกจากผู้ใหญ่

๗. จัดสอนธรรมศึกษา ตรี โท และเอก แก่ผู้ต้องขัง

๘. จัดอบรมในวันสำคัญของชาติและศาสนา

๙. อบรมผู้ต้องขังแยกตามศาสนา

อบรมธรรมตามศาสนาที่ผู้ต้องขังนับถือ ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม

กิจกรรมทางศาสนา

พระเทพสิทธาจารย์ เจ้าคณะจังหวัดมหาสารคาม เข้าตรวจเยี่ยมสนามสอบธรรมศึกษาภายในเรือนจำ

กิจกรรมทำบุญตักบาตร และปฏิบัติธรรม

ส่วนที่ ๔

เรือนจำบริการสังคม

...เรือนจำ แหล่งเรียนรู้ชุมชน

สภาพสังคมปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งเป็นบ่อนทำลายทรัพยากรและความมั่นคงของประเทศชาติและสังคมเป็นอย่างมาก การหวนกลับมาระบาดอย่างหนักของยาเสพติดในปัจจุบัน รวมทั้งมีแหล่งสถานบันเทิง ร้านเกมส์ อินเตอร์เน็ต ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสื่อล่อแหลมต่าง ๆ ที่ยากต่อการควบคุม เป็นสาเหตุให้เยาวชนลุ่มหลงและหลงผิดไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดสู่วงจรของการซื้อ ขาย และเสพยาเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเยาวชนเปรียบเสมือนพลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรือง แต่ปัจจุบันเยาวชน นักเรียน นักศึกษาทั้งชายและหญิงจำนวนมากใช้ยาเสพติด ซึ่งหากไม่มีมาตรการป้องกันหรือสกัดกั้นอย่างจริงจัง จะส่งผลต่อเยาวชนของชาติยากแก่การแก้ไขต่อไป

เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติดทุกอำเภอในจังหวัดมหาสารคาม ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเยาวชนกลุ่มเสี่ยง โดยกำหนดให้เรือนจำฯ เป็นแหล่งศึกษาดูงาน เพื่อให้เยาวชนเกรงกลัวต่อผลของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จะถูกจับกุม คุมขังมีชีวิตอยู่อย่างไร้อิสรภาพและการสูญเสีย

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด
อำเภอกันทรวิชัย จ.มหาสารคาม เข้าดูงาน

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด
อำเภอเมืองมหาสารคาม เข้าดูงาน

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติดอ.วาปีปทุม จ.มหาสารคาม เข้าดูงาน

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติดอ.กุดรัง จ.มหาสารคาม

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด อ.แกดำ จ.มหาสารคาม

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด อ.นาดูน จ.มหาสารคาม

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด อ.พยัคฆภูมิพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด อ.โกสุมพิสัย จ.มหาสารคาม

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด อ.เชียงยืน จ.มหาสารคาม

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด อ.ชื่นชม จ.มหาสารคาม

ศูนย์ปฏิบัติการพลังเพื่อเอาชนะยาเสพติด อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม

เรือนจำกลางขอนแก่น เข้าศึกษาดูงานห้องสมุดพร้อมปัญญา

เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์ เข้าศึกษาดูงาน

เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด เข้าดูงาน

เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร เข้าดูงาน

ทัณฑสถานหญิงสงขลา เข้าศึกษาดูงาน

เรือนจำกลางเชียงใหม่ เข้าศึกษาดูงาน

วิทยาลัยเกษตรฯ มหาสารคาม เข้าศึกษาดูงาน

เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เข้าศึกษาดูงาน

เรือนจำอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร เข้าศึกษาดูงาน

คณะผู้จัดทำ

ฝ่ายอำนวยการ

นางสาวรัศมี กิตติมนัส	ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
ดร.สุริทอง ศรีสะอาด	ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
นายทรงกต พิลาชัย	หัวหน้าฝ่ายฝึกวิชาชีพ
นายชมศิลป์ ศรีสันต์	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
นายไวจิต ฤทธิโย	หัวหน้าฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
นายถวิล ศรีพลมาตย์	หัวหน้าฝ่ายทัณฑปฏิบัติ

ฝ่ายสนับสนุนข้อมูล

นางพรพิมล มโนชัย	รองผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
นางสาวชลทิชา นารอง	บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
นางสาวภิรญาณ์ โคตรชมภู	นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพชำนาญการ ส่วนส่งเสริมการศึกษา สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์

ฝ่ายดำเนินการ

นายดาวเรือง หงษา	นักทัณฑวิทยาชำนาญการ
นายมีชัย ใจดี	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
นายเดชา จินตกสิการ	นักทัณฑวิทยาชำนาญการ
นายสมชาย ภูผา	สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม